

Poslijepodnevni rad odvijao se po grupama od 2 odn. 3 sudionika. Na osnovu dopodnevni saznanja svaka je grupa imala zadatak glazbeno oblikovati jednog euharistijsko slavlje, vodeći računa o mogućnostima konkretne liturgijske zajednice, o zahtjevima liturgijskog vremena, o naravi pojedinog dijela slavlja, te o repertoaru koji nudi nova liturgijska pjesmarica *Pjevajte Gospodu pjesmu novu*. Radilo se uistinu ozbiljno, praktično i plodno. Svaka je grupa u plenumu predstavljala svoj model, te čula mišljenja i opaske predavača kao i drugih nazočnih.

Evo jednog takvog modela za glazbeno oblikovanje euharistijskog slavlja prosječne liturgijske zajednice uz aktivno sudjelovanje grupe pjevača, solista, cijelog puka te samog organiste:

3. nedjelja u vrijeme »kroz godinu« C:

Ulazna pjesma: Pjevajte Gospodu pjesmu novu; br. 82., — pjevači, puk i solisti.

Gospodine: — M. Leščan — pjevači i puk naizmjenično.

Slava: — I. Peran, »Slavite Mariju« — svi.

Pripj. psalam: Riječi tvoje Gospodine duh su i život, (ps 19), br. 91., — solisti i svi.

Aleluja: — br. 133 + vlastiti stih iz Lekcionara — solista i svi.

Prikazna: — Jedan kruh, br. 231., — pjevači.

Svet: — I. Peran, »Slavite Mariju« — svi.

Tajna vjere: — Tvoju smrt br. 19., — svi.

Jaganjče Božji: — M. Leščan — pjevači i puk naizmjenično.

Pričesna pjesma: — Kušajte i vidite (ps. 34), br. 101., — solisti i svi.

Zahvala iza pričesti: — Krist nas je sobom hranio, br. 259 — svi.

Otpust vjernika: — Postludij — orgulje, harmonij. Sve ostale poklike tijekom slavlja izvodi cijela liturgijska zajednica.

Na oba susreta i u Sarajevu i u Banjaluci bilo je očito koliko je bila sretna zamisao organizatora da se, uz postojeći svakogodišnji već afirmirani tečaj za orguljaše u Zagrebu, priređuju i ovakvi pokrajinski susreti voditelja crkvenog pjevanja na kojima sudjeluju i oni kojima je — radi pastoralnih obaveza — nemoguće doći u Zagreb. — Radnom atmosferom ispunjeno vrijeme pokazalo se na oba mjesta prekratim, tako da se na kraju glasno razmišljalo o mogućnostima da se slijedeći susret predvidi na 2 dana. Koncelebriranim misama u katedralama Sarajeva i Banjaluke koje su predvodili biskup dr. T. Jablanović i tajnik biskupije vlč. Vlado Lukenda zahvalili smo Bogu za darovani dan i sve bogatstvo novog saznanja za naše još radosnije služenje Gospodinu u njegovoj Crkvi.

S. Julijana DJAKOVIĆ, s. Cecilija MILAKOVIĆ

BANJALUKA: NEZABORAVNO VEČER SAKRALNE GLAZBE U KATEDRALI SV. BONAVENTURE

Na veliku i neskrivenu radost vjernika iz svih župa banjalučke biskupije, kao i na vidno zadovoljstvo i oduševljenje vrlo uglednih gostiju, održan je u Banjaluci 15. 7. 1984. dijecezanski Euharistijski kongres. Zahvaljujući velikom zalaganju grupe mladih svećenika, priprava za kongres daljnja i bliža, kao i samo kongresno slavlje bili su na zavidnoj visini. U neposrednoj pripravi kao i u samom kongresnom slavlju posebno su se istakli pjevači katedralnog zbora, kojeg vodi dvije zadnje godine s. Cecilija Milković iz Družbe Klanjateljica Krvi Kristove. Prve večeri, sadržajem i posje-

tom bogate trodnevne pred Kongres, održao je katedralni zbor, pojačan sestrama Klanjateljicama Krvi Kristove iz Budžaka, Bos. Aleksandrovcica i N. Topole, te ss. milosrdnicama iz Banjaluke, veoma uspješni koncert u obliku glazbe i riječi. Na programu su imali ova glazbena djela:

L. v. Beethoven — *Nebesa slave*

A. Dvořak — *Pjevajte Gospodu* (solo)

J. Hayden — *O Bože nisam vrijedan*

A. Dvořak — *Gospod Bog je pastir moj* (solo)

J. Vrhovski — *Zasjenjuje te* (3-gl. ženski)

W. A. Mozart — *Ave verum corpus*

L. Kozinović — *Velik je Gospodin*

J. Haas — *Aleluja* (solo i zbor)

A. Klobučar — *Zdravo Djevo čista* (3-gl. ženski)

I. pl. Zajc — *Ave Maria*

T. Fosić — *Divan si Gospodine*

B. Marcello — *Nebesa silna pjevaju*

Dirigirala je s. Cecilija, za harmonijem je bila s. Damjana Kovačević, a solisti su bili Romano Tripalo, student medicine i Jelena Marušić, maturantica. Prisutni su bili uistinu oduševljeni uvježbanošću zbora, sigurnošću u nastupu i školovanim glasovima solista. Starijim Banjalučanima se moglo vidjeti u očima suze radosnice, jer su nakon 40-ak godina — prema vlastitim iskazima — ponovno doživjeli od svojih sugrađana, u svojoj katedrali, nezaboravne religiozno-estetske trenutke. Zahvalnost za to pripada svim pjevačima, u prvom redu neumornoj s. Ceciliji, koja ih je okupila i s njima znalački radi. — Sam katedralni zbor za sada broji 28 stalnih pjevača, uglavnom studenata i mladih radnika. Redovito sudjeluje u bogoslužju katedrale i to isključivo na način i u ulozi kako mu je namjenjuju saborski i posaborski liturgijski dokumenti. Može zvučati neskromno, ali je istina, da bi zbor banjalučke katedrale u tom pogledu mogao služiti za uzor zborovima naših liturgijskih zajednica. Nastave li ovako i u buduću, u što ne treba sumnjati, uistinu će uveličavati slavu Gospodnju i biti na radost svojih bližnjih. Poželimo im to od srca.

M.

POLJIČKA PUČKA MISA MO. BORISA PAPAN-DUPULA

Na dan proslave poljičkog zaštitnika Sv. Jurja, 29. 4. 1984. prvi put je na Gracu izvedena *Poljička pučka misa u čast Sv. Bogdana Leopolda Mandića*, autora maestra Borisa Papandopula u izvođenju zagrebačkog zbora »Collegium pro musica sacra«, pod vodstvom s. Imakulate Malinke i orguljašice Ljerke Očić-Turkulin. Na izvornom višestoljetnom vrelu poljičkoga narodnog melosa i drevnoga poljičkog glagoljaškoga pjevanja, maestro Boris Papandopulo saznao je samosvojnu, polifonu muzičku građevinu, plemenite ljepote i korjenite dubine. Osebniji glazbeni izričaj *Poljičke pučke mise* plod je autorova nadahnuća u susretu s prirodnim i kulturnopovijesnim vrednotama Poljica. Iz umjetnikova govora održana u Gatima, nakon premijerne izvedbe mise, saznajemo pojedinosti o stvaranju i namjeni ovoga značajnog djela.

Tom prilikom maestro Boris Papandopulo je kazao: »Što se tiče moje mise, ja sam o njoj don Juri govorio. Interesantno, mi smo se sastali prije dva, tri mjeseca, dogovorili sve, i eto, misa je nastala, misa je izvedena ...

Mislim da sam donekle pogodilo ovaj ugođaj, tj. karakteristiku ovih vaših Poljica, i ako je to uspjelo, ako ste to vi primili, ako je to možda i narod primio, za narod je možda ipak još malo prekomplificirano, onda sam uspio, onda sam nešto lijepoga napravio što će ostati i poslije mene i za buduća pokoljenja.

Dakle, još jedanput zahvaljujem na ovom lijepom primanju, na ovom srdačnom skupu ovdje i svima. To se ne da opisati, to se ne može zaboraviti i to ostaje u čovjeku, jedna lijepa uspomena, jedan događaj. To je nešto što će ostati dokle god čovjek živi.»

Na praižvedbi je dirigirao i sam autor mo. Boris Papandopulo

Slušajući *Poljičku pučku misu* možemo zaključiti da ona utjelovljuje stoljenost narodne pučke jednostavnosti i autorove bogate individualističke glazbene mnogoslojevitosti. *Poljička pučka misa* napisana je za četverglasni mješoviti zbor i orgulje, u opsegu od 113 stranica i u trajanju od 25 minuta, a sadrži svih 6 sastavnih dijelova: *Gospodine, smiluj se* (4 minute), *Slava* (4,5 min.), *Vjerujem* (6 min.), *Svet* (3 min.), *Blagoslovljen* (3,5 min.), *Jaganjče Božji* (3 min.). Od svih dijelova najviše su uočljiva obilježja izvornoga narodnog poljičkog pjevanja u stavku *Gospodine, smiluj se*, čiji zasebni fragmenti evociraju na pojedine fraze pjevane narodne nedjeljne mise iz okolice Jesenica (kraj Splita).²

Usprkos alternativnim približavanjima starim modusima, koji obilježavaju glagoljaško narodno pjevanje u Poljicima, te raznolikim muzičkim prohodima i slobodnijim disonancama, misa zadržava bliskost s pukom, odražavajući piječnost. Navedena piječnost bazirana je prvenstveno na pjevanju u usporednim tercama, koje su nastale utjecajem narodnoga svjetovnog pjevanja mediteransko-romanskog porijekla. Ta ternca piječnost nadopunjuje se skladnim melizmima ili ponekim završetkom čvrste, stabilne kvinte. Nizovima muzičkih rečenica uskličnog karaktera i dinamičnom pokretljivošću tempa stavak *Slave* asocira glazbene percepcijente na prikaz narodne svečanosti.

U pojedinim fragmentima stavka *Svet*, također možemo, uz prisutnost maestetičnih elemenata, uočiti i bivstvo herojskog značaja, kao doživljaj sadržajne pozadine poljičkog miljea.

U karakteru zadnjeg stavka *Jaganjče Božji*, najviše dolazi do izražaja prisutnost duhovne serioznosti i molitvene sabranosti. Posebice treba istaći ljepotu cjelovite linije smirenja i pretapanja glasovnih boja u posljednjim pjevanim frazama: »Daruj nam mir!«

Kompleksna freska ovoga snagom nabijena glazbenog djela svakako zahtijeva studioznu muzikološku analizu i razmatranje autorovih stvaralačkih postupaka. Nakon prve izvedbe ovoga glazbenog djela možemo zaključiti da se skupljeno slušateljstvo naroda prepo-

znalo u djelu i osjetilo snažno bilo svoje poljičke tradicije. Ovim ostvarenjem hrvatska je glazbena baština dobila jedno osebujno, stvaralački autohtono, suvremeno djelo, visokog estetskog dostignuća.

Hrvojkja MIHANOVIĆ

BILJEŠKE

¹ Don Juraj B. Marušić, profesor klasične filologije i matematike u splitskom sjemeništu; poznati poznavalac poljičke povijesti.

² Primjer usporedbe uzet je iz knjige Stjepan Štepanov: *Spomenici glagoljaškog pjevanja*, Zagreb, JAZU, 1983. str. 11.

KONCERT U ŽUPNOJ CRKVI SV. ĆIRILA I METODA U RIJECI

RIJEKA — SUŠAK: Dana 14. rujna 1984. održan je na Rijeci (Sušak) — Vrazov prijelaz 5 u župnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda vokalno-instrumentalni koncert.

Koncert su organizirali: sestre sv. Križa i župni ured sv. Ćirila i Metoda prigodom 50. obljetnice kolaudacije orgulja i blagdana Uzvišenja sv. Križa. Graditelj orgulja je Franc Jenko (Št. Vid nad Ljubljanom).

Na koncertu je nastupila TAJANA SEDER iz Zagreba (violončelo i glas) i EVICA sestra KARMELA DOMINKOVIĆ (orgulje) — sušačka orguljašica.

Program koncerta:

1. F. Dugan: *Tokata za orgulje u g molu*
2. I. Zajc: *Ave Maris stella*
3. W. A. Mozart: *Ave verum*
4. F. Lučić: *Elegija za orgulje*
5. A. Scarlatti: *Sento nel core*
6. A. Vivaldi: *Sonata u e molu* — čelo i orgulje
7. R. Schumann: *Marzenie* — čelo i orgulje
8. F. Händel: *Largo* — čelo i orgulje
9. J. S. Bach: *Aria* — čelo i orgulje
10. Fr. Dubois: *Verset de procession* — orgulje
11. T. Giordani: *Caro mio ben*
12. J. S. Bach: *Tokata i fuga u d molu*

TAJANA SEDER diplomirala je violončelo na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Ovo joj je prvi javni solistički nastup iza završenog studija. Ovim koncertom pokazala je mnogo. Doimlje se da vlada svojim instrumentom. Mlada glazbenica je član kazališta KOMEDIJA u Zagrebu. Solo pjevanje joj je hobi. Usavršuje se kod naše renomirane operne pjevačice Nade Puttar — Gold. I nadamo se da će Tajana Seder uz svoj instrument imati mnogo uspjeha i na polju solo pjevanja.

EVICA s. KARMELA DOMINKOVIĆ (Družba ss. sv. Križa) pokazala je na ovom koncertu izvrsnu tehniku na orguljama, te da suvereno vlada instrumentom. Svojedobno završila je studij na Institutu za crkvenu glazbu u Zagrebu. Počela je studij orgulja u klasi † prof. Angeline Subašić, a završila u klasi prof. Margarete Čuk. Institut za crkvenu glazbu može se ponositi svojim slušačima.

Spomenuti koncert bio je pravi muzički užitek. Poželjno je da ovo ne bude posljednji javni nastup.

Mi. Be.